

ETIKETA PO JAPONSKU

Jitka Novotná – Málková

Zřejmě jste tu zprávu četli – rozhlasoví symfonikové pobývali 7. - 21. června v Japonsku. Celkem odehráli devět koncertů, z toho tři v prestižní tokijské Suntory Hall. Během jejich sedmého japonského turné je vyslechlo přes osmnáct tisíc návštěvníků. Sólové party přednesli špičkoví umělci, violoncellista Mischa Maisky a klavírista Stanislav Bunin, turné umělecky vedl šéfdirigent Vladimír Válek.

Možná Vám utkvěla i další informace – v průběhu turné vznikl dokument kameramana a režiséra Martina Kubaly s pracovním názvem „SOČR v Japonsku“. Nebylo to vždy jednoduché....

Považte: v obchodním domě vstoupíte do oddělení hudby, náhodou se ocitnete u hracích strojků a ten nejkrásnější z nich vyhrává Smetanovu Vltavu. Přičteme-li k tomu skutečnost, že zmíněná skladba zněla během turné na několika koncertech, je nade vše jasné, že jsme si strojek prostě museli natočit. Zkusili jsme to, ale hned se k nám rozeběhly usměvavé prodavačky, zkřížily ruce na prsou a daly tak jasně najevo, že tudy cesta nevede... Domluva v angličtině se nám nějak nedařila, přivolaly tedy pána z oddělení CD, zřejmě místního jazykového borce. S úsměvem vyjadřoval porozumění, nikoli však pochopení. Tady se prostě nenatáčí. Dlouze jsme vysvětlovali, jak hodláme zachytit Japonce, jejich kulturnost i skvělé povědomí o evropské hudbě. Po několika telefonátech, diskusích a přemítání nám poradil: napište si žádost v japonštině. Nakonec jsem onoho dobroděje uprosila, aby za nás žádost přeložil. Chvilí váhal, pak přijal můj elaborát v angličtině a vyzval nás, ať přijdeme zítra v poledne. Hm, to je konec, řekli jsme si, elegantně se nás zbavili, teď se vlády ujme úřední šiml a než vyřkne ortel, budeme už dávno v Čechách.

Druhý den jsme se dostavili na minutu přesně. Čekal nás tým prodavačů v čele s PR manažerem obchodního domu. Náš starý dobrý známý fungoval jako tlumočnický a ceremoniář: představil jednající strany, zprostředkoval výměnu vizitek. Pan manažer pak s vlídným úsměvem otevřel tlusté desky, poukázal na naši žádost i její překlad do japonštiny, vydal nám novinářské pásky a jakmile jsme si je natáhli na ruce a byli tak viditelně označeni, mohli jsme se v klidu věnovat vytouženému natáčení. Chtělo to trpělivost, úsměv a respekt ke zdejšími pravidlům...

Podobnou situaci jsme zažili i u tokijské svatyně Meidži. V brzkém sobotním odpoledni se nám naskytl výjev, jenž nás přenesl do dávných staletí – svatba v tradičních kimonech, se šintoistickými kněžími, zahalená do atmosféry obřadnosti a exotiky. Drobný strážce pořádku okamžitě zakázal natáčení. Vrhli jsme na něj prosebné pohledy, ukázali mu dopis, o který jsme mezitím požádali pana velvyslance Žebrakovského a který v japonštině vyjadřoval maximální podporu našemu dokumentu. Měl kouzelnou moc... „Pojďte, další svatba začíná za deset minut, pokusíme se!“ Pádili jsme do správné budovy, usedli do jednací místnosti, kam se za chvíli dostavili dva muži v samurajských úborech. Tvářili se velmi důstojně, přemítali nad dopisem, naslouchali našemu zastánci, který k nim choval značný respekt, ale přesto nedokázal zastřít nervozitu z ubíhajících minut. Tolik si vzal za své náš zájem. Dopis zapůsobil, stejně jako naše pokorné výrazy. Dostali jsme příležitost – a i když byla přísně ohraničena deseti minutami, štěstí nám přálo. Objektiv zachytil nejen průvod, ale i rodinné fotografování. Panečku, měli jste vidět ten tým – fotograf, osvětlovač, aranžéři a dokonce

specialista na děti. Jeho úkol byl jasný - vždy, když se schylovalo k „vyletí ptáček“, začal chřestit tamburínou!

Jedním z největších rybích trhů v zemi, založeným roku 1935, jsme se protloukali bez japonských pomocníků. (Komu by se taky chtělo vstávat v půl čtvrté!) Čtvrť Cukidži těsně přiléhá ke Ginze a končí u řeky Sumida. Prodávají se tady čerstvé ryby těch nejrozmanitějších barev, velikostí, tvarů – člověk jen zírá na bohatství, jímž moře oplývá. Ostří chlapíci, uvyklí každodenní dřině v ne právě vábném prostředí, si na nějaké zdvořilosti nepotrpí. Vlhko, kádě, rybina, leckdy i kapky či kaluže krve. Musíte uhýbat jejich povozům poháněným motorem i vlastními silami, uskakovat do uliček, ze kterých vás za okamžik někdo nevrle vyhodí, protože potřebuje projet s vozíkem naloženým obrovskými těly zmražených tuňáků. Konečně jsme se domotali k dražbě: na improvizovaném pódiu stojí licitátor, kterého si pochopitelně nesmíte představovat jako navoněného šarméra. Proti němu se mačkají upocení muži v gumákách a špinavých zástěrách, aby si svým hukotem, žbrbláním, hemžením a překřikováním zajistili co nejlepší podmínky pro další obchod. My zase hledáme nejvýhodnější koutek pro natáčení a chráníme kameru, pro niž chlapíci nemají pochopení.

Téhož dne odpoledne se ocitáme v nádherné síni Suntory Hall o kapacitě 2.600 míst, sledujeme slavnostně ustrojené a naladěné posluchače, s hrdostí nasloucháme vynikající interpretaci našich hudebníků. Celou tu vznešenou atmosféru prožíváme po ranní „procházce“ rybím trhem daleko intenzivněji. Mozaika dojmů nabývá každým dnem tolika nových odstínů, že nezbývá než doufat: snad v televizním dokumentu nevyblednou...

Pozn.: O vyslání filmu „SOČR v Japonsku“ Vás budeme včas informovat.

POPISKY:

Koncert v tokijské Suntory Hall zůstává pro mnohé hudebníky nedosažitelnou uměleckou metou. SOČR tam během svého 7. japonského turné vystoupil hned třikrát...

Japonská gastronomie má ve světě vynikající jméno a Vladimír Válek a Jan Simon patří – soudě podle spokojených výrazů – k jejím ctitelům.